

Антоніна Данко
науковий співробітник відділу економіки та
управління загальною середньою освітою
Інститут Педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна
antoninadanko@gmail.com
Orcid.ID:0000-0001-9551-4327

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРТЦВА, ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Державна політика у галузі середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року визначає один із концептуальних підходів до освітньої діяльності – навчання впродовж життя. Саме вміння навчатись впродовж життя, критично мислити, визначати цілі та досягати їх, співпрацювати в команді над досягненням спільної мети визначають успішність людини та її здатність до самореалізації у всіх галузях: освітній, професійній, побуті тощо [5].

Аналізуючи світовий досвід щодо розвитку суспільства, визначення ефективних підходів до розвитку всіх його галузей одночасно та кожної галузі окремо, науковці доходять висновку, що саме активна взаємодія всіх верств суспільства між собою та вміння встановлювати та розвивати партнерські стосунки є запорукою успіху [1;2;3;4;6].

З моменту зародження класно-урочної системи освіти та впровадження її в освітній процес, освітні заклади були і залишаються центрами формування та розвитку особистості, які сприяють її інтелектуальному та фізичному розвитку,

забезпечують формування системи цінностей, відповідального ставлення до власної освіти та власного майбутнього.

Освітні трансформації, відповідно до концепції НУШ, спрямовані не лише на формування якісно нової особистості, яка готова до активного пізнання світу і навчання впродовж життя, а й на те, щоб сформувати у здобувачів освіти інший підхід до взаємодії з оточуючими через впровадження методів та прийомів педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства – це форма активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу між собою, для досягнення спільної мети у підготовці майбутнього покоління, готового навчатись впродовж життя для досягнення визначеної мети. До основних принципів педагогіки партнерства відносять:

- Прояв поваги до особистості під час спілкування з нею;
- Позитивне та доброзичливе ставлення до оточуючих;
- Формування довірливих взаємовідносин;
- Прояв взаємоповаги у співрозмовника у діалогічному спілкуванні в будь-якій формі;
- Формування принципів соціального партнерства, яке ґрунтується на рівноцінному сприйнятті сторін, здатності адекватно сприймати свої обов'язки та виконувати їх, досягати домовленостей та дотримуватись їх;
- Розподільне лідерство, яке ґрунтується на здатності самостійно приймати рішення та нести за них відповідальність [2;3].

За умови реалізації педагогіки партнерства в освітньому процесі, обов'язково необхідно враховувати її психологічні основи, які ґрунтуються на становленні суб'єкт-суб'єктних взаємин між учасниками освітнього процесу, зокрема за умови парної взаємодії: учителі – батьки, учителі – учні, учителі – управлінці, батьки – управлінці, батьки – учні, управлінці – учні. Саме цей тип взаємодії визначається концепцією НУШ як основний, за рахунок того, що він дозволяє здобувачу освіти діяти самостійно, але інші учасники освітнього процесу, займають тьюторську

позицію. Як батьки, так і педагоги мають працювати над створенням в освітньому закладі, атмосфери, яка б сприяла розвитку можливостей здобувачів освіти, задовольняла їх інтелектуальні, соціальні, емоційні потреби.

В основну концепцію педагогіки партнерства закладено:

- Здобуття знань та формування вмінь без примусу (передбачається, що прийоми примусу є повністю виключеними з педагогічного арсеналу, саме тому тиск та негативний вплив на здобувача освіти є недопустимими, натомість, передбачається, що педагог володіє достатнім рівнем знань з вікової психології та вміло їх використовує для становлення доброзичливої атмосфери в процесі освітньої діяльності);
- Ідея важкої мети (перед кожним із учасників освітнього процесу ставиться складна мета, перед здобувачем освіти – досягнути визначеної мети означає виконати поставлене завдання, а педагог в свою чергу мусить вмотивувати здобувача освіти на досягнення мети, показуючи, що досягнути її можливо лише за умови свідомого визначення кінцевого, бажаного, результату та послідовного закономірного руху вперед, дрібними кроками, а не великими, невиправданими стрибками);
- Ідея опори (формування у здобувачів освіти системи умовних знаків, скорочень, схем, логічних послідовностей, які, в подальшому, дозволять структурувати та систематизувати матеріал за типовою схемою, легше його сприймати, запам'ятовувати та відтворювати);
- Вільний вибір (передбачає постановку та виконання творчих завдань у тому форматі, який більше до вподоби здобувачу освіти, зокрема до таких завдань можуть бути зараховані твори на вільну тему, творчі проекти, реферати, тощо);
- Ідея великих блоків (передбачає визначення тематичних наукових блоків з окремих дисциплін та перерозподіл їх на менші, дрібніші теми для вивчення великого об'єму інформації), тощо [1;4;5;6].

Набуваючи досвіду партнерської взаємодії під час здобуття базової середньої освіти, в майбутньому, молоде покоління буде володіти комплексом умінь та навичок партнерської взаємодії, які зможе реалізовувати у подальшому у власному житті, під час набуття фахової освіти, в професійній діяльності, при побудові сімейних стосунків тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
2. Коханова О. Партнерство як фактор соціалізації особистості URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2004/1/O_Kokhanova_PPTP_2_IPSP
3. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: lib.iitta.gov.ua.
4. Ніколенко Л. Педагогіка партнерства як умова реалізації завдань розвитку особистості дитини у контексті Нової української школи. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/710749/1/%D0%9D/>.
5. Нова українська школа [Електронний ресурс].— Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NEW-SCHOOL.pdf>
<http://library.ippro.com.ua/attachments/article/433/>
6. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників / авт.-упоряд. І. В. Оніщенко. Х.: Вид. група «Основа», 2019. 141 с. (Серія «Нова українська школа»).